

Initiativkatalog til den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020

– 25 digitale skarpe fra erhvervet

De flerårige fællesoffentlige digitaliseringsstrategier har hævet barren for den digitale udvikling af Danmark. De tidligere strategier har indeholdt ambitiøse målsætninger og sat nye standarder for digitaliseringen. Det gælder især i forhold til den offentlige sektor. Hidtil har den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi primært rettet sig mod borgere og handlet om effektiviseringer og besparelser internt i den offentlige sektor. Men tiden er inde til at tænke strategien videre og bredere, så det også handler om at skabe ny værdi for danskerne i samspil med landets virksomheder. Derved kan vi nemlig realisere digitaliseringsgevinster i både den offentlige og i den private sektor, hvilket vil muliggøre nye og bedre løsninger til gavn for danskerne.

Vi har identificeret seks indsatsområder, hver med en håndfuld konkrete forslag til, hvordan også erhvervslivets interesser kan understøttes i den kommende strategi. Samlet giver det 25 initiativforslag – vi kalder dem *25 digitale skarpe fra erhvervet*.

Vi er – med udgangspunkt i nedenstående initiativkatalog – klar og parat til at deltage aktivt og engageret i udarbejdelsen af den nye digitaliseringsstrategi. Vi er overbeviste om, at vi i et godt samarbejde med det offentlige kan formulere en ambitiøs og fremsynet fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for perioden 2016-20.

Alt er ikke gjort med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Det offentlige og det private bør sammen udforme en ambitiøs og *samlet national samfundsstrategi for digitaliseringen af Danmark*. En strategi, der vedrører alle aspekter af digitaliseringen og som skal føre til, at Danmark igen kommer med i det absolutte førerfelt blandt digitale foregangslande. Vi vil præsentere vores visioner for en sådan strategi i den kommende tid.

Med venlig hilsen

Akademikerne, CFIR, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Metal, DI ITEK, DJØF, DTI, Finansforbundet, Finansrådet, Forsikring & Pension, FTF, FSR- danske revisorer, Håndværksrådet, HK Privat, IDA, IT-Branchen, Landbrug & Fødevarer, LO, PROSA, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, 3F.

Initiativer

Vi har identificeret udfordringer på en række områder, der med fordel kan adresseres i digitaliseringsstrategien:

1. Stærkere koordinering
2. Bedre offentlige it-løsninger til virksomheder
3. Adgang til og indberetning af data
4. Fælles løsninger
5. Digitaliseringsparat lovgivning
6. IT-sikkerhed

1. Stærkere koordinering

Den fællesoffentlige digitaliseringsindsats kan koordineres tættere og mere hensigtsmæssigt med erhvervslivet.

Vi hilser i den sammenhæng inddragende fora som Erhvervsstyrelsens Virksomhedsforum, Forsvarsministeriets Strategiske Samarbejdsforum og Koordinationsudvalget for finansområdet (KUFO) ift. det offentlige grunddataprogram for mere end velkomne. Det er positivt med en sådan inddragelse, men der ligger udfordringer i koordination mellem de forskellige fora, og deres indbyrdes forskellige karakter og gennemslagskraft.

Den nye digitale virkelighed sætter nye krav til sammenhængskraften. Data genbruges på tværs af private og offentlige systemer. Allerede i dag er den private sektor på en lang række områder koblet tæt sammen med det offentlige systemer. En kontinuerlig adgang til offentlige data og systemer er således en kritisk forudsætning for en lang række private aktører. Offentlige systemer videreudvikles, standarder ændres og snitflader justeres løbende. Dette sker isoleret set med gode begrundelser, men det kan udfordre, idet selv små ændringer kan have alvorlige og stoppende konsekvenser for forbundne systemer.

Tiden er derfor nu kommet til, at vi i fællesskab får etableret en stærkere koordinering mellem de offentlige myndigheder og de centrale spillere i erhvervslivet. Både ift. til nye initiativer/projekter og ift. forvaltningen af den allerede opbyggede og omfattende digitale infrastruktur.

Initiativforslag:

- *Samarbejdsforum:* Der nedsættes et samarbejdsforum mellem den offentlige og den private sektor (fx i Digitaliseringsstyrelsen) om nye initiativer og det stadigt stigende antal af digitale snitflader mellem det offentlige og det private, herunder også samarbejde om centrale strategier, fx den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Emner kunne ydermere fx være vurdering af behovet for struktureret datakommunikation mellem det offentlige og specifikke branchegrupper og videreudvikling - og ikke mindst færdiggørelse - af eksisterende offentlige løsninger (fx Skats Digitale Motorregister).
- *Systematisk anvendelse af brugertest:* Alle større offentlige IT-projekter brugertestes i samarbejde med brugerne/erhvervslivet, herunder også med særligt fokus på konsekvenserne og brugervenlighed for SMV'ere inden de lanceres.
- *Kommunikationsplatform:* Der oprettes i tilknytning til ovenstående en central kommunikationsplatform, hvor brugerne (både borgere og virksomheder) kan henvende sig i tilfælde af ustabil drift. Et vigtigt fokusområde er her brugervenligheden, fx forbedring af information om, hvornår systemer er nede, eller er så belastede, at brugerne står i kø. Derudover skal der være adgang til sammenhængende vejledning og telefonisk support.

2. Bedre offentlige it-løsninger til virksomheder

Den offentlige sektor skal yde en fleksibel og effektiv service og være tilgængelig for virksomhederne. Det er vigtigt, at det offentlige tager udgangspunkt i virksomhedernes hverdag og leverer hurtig og effektiv sagsbehandling i den løbende kontakt med virksomhederne. Det kan bl.a. sikres ved i højere grad at udnytte de teknologiske muligheder.

Regeringen har sikret en række digitale adgange for erhvervslivet til den offentlige sektor, f.eks. via virk.dk, skat.dk og senest digital post på virk.dk.

Imidlertid trænger løsningerne alle til et servicetjek mhp. at øge brugervenlighed og smidiggøre processerne. I sidste ende giver det færre administrative byrder for virksomhederne. Dette gælder f.eks. autentifikationen med NemID til erhverv, hvor anvendelsen opleves unødigt byrdefuld for virksomhederne. Og det gælder Digital post, hvor den offentlige standardløsning ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter virksomhedernes behov.

Initiativforslag:

- *Modernisering af NemID* (eller andre e-ID løsninger) til erhverv, så løsningen i højere grad modsvarer erhvervslivets forretningsmæssige behov. Fx at gøre det muligt for små virksomheder at identificere sig med privat NemID, at undgå at en person, der driver tre virksomheder skal bruge tre forskellige NemID-nøglekort til sine virksomheder. Og løsningen skal tale et sprog, som virksomhederne kan forstå, så man fx undgår, at enmands-virksomheder skal udstede en "medarbejdersignatur" til sig selv. Der eksisterer i dag også en problemstilling relateret til virksomheders brug af udenlandske medarbejdere uden dansk cpr-nummer. De kan fx ikke udføre opgaver mod tinglysningssystemet, da der kræves dansk cpr-nummer.
- *Færdiggøre arbejdet med virk.dk – alle indgange samlet et sted*: For at nedbringe virksomhedernes administrative byrder har virksomhederne behov for ét sammenhængende, brugertestet selvbetjeningsunivers på tværs af det offentlige. Det skal være et univers med én fælles indgang og et fælles log-ind med genkendelige brugergrænseflader. Virk som den centrale infrastruktur for virksomhedernes selvbetjening ift det offentlige skal derfor fuldt ud realiseres og *færdiggøres*. Virk er moderniseret og relanceret i 2014 med virksomhedens egen personaliserede side, MitVirk. For at sikre virksomhederne effektiv og brugervenlig kommunikation skal alle myndigheder bruge de services der er på Virk, både i form af fuld integration og med visning af virksomhedernes indberetningsfrister. Endelig bør der i forbindelse med færdiggørelsen etableres et support punkt med én indgang, der er gratis at anvende. Færdiggørelsen bør ske inden 2016.
- *Åbne API'er*: Portaler og offentlige sektors digitale løsninger skal udvikles med åbne API'er (åbne tekniske snitflader), så offentlige og private kan bygge løsninger ovenpå, såvel som ved siden af i særsites, i form af apps eller i systemer med funktionalitet fra det offentlige indbygget som plugins. Det muliggør en målrettet kommunikation og segmenteret funktionalitet, der vil blive oplevet som stærkt brugervenlig.

3. Adgang til og indberetning af data

Adgang til og indberetning af data til det offentlige kan udformes mere hensigtsmæssigt.

Den private sektor i Danmark har allerede i dag en lang række fordele som følge af den danske offentlige sektors enestående datagrundlag. Et datagrundlag som mange lande i verden misunder os. Bare en simpel operation som det, at private virksomheder kan abonnere på deres kunders folkeregisteradresser, ville være umuligt i mange andre lande.

I forhold til adgang til data er ambitionen, at borgere og virksomheder let og hurtigt kan få et samlet overblik over de data, som det offentlige ligger inde med om dem. Ligeledes bør borgere og virksomheder have mulighed for – på basis af udtrykkeligt samtykke - at give specifikke virksomheder adgang til egne data.

Når det kommer til genbrug af data bør ambitionen være, at det offentlige genbruger data, der indsamles på tværs af de offentlige myndigheder, så virksomhederne ikke belastes af at skulle indberette de samme oplysninger flere steder. Eksempelvis indberetter godt 200.000 danske virksomheder hvert år både et årsregnskab og en skatteopgørelse med delvist overlappende oplysninger. Så potentialet ved at forhindre dobbeltindberetning er stort. Inspiration kan fx findes i Norge, hvor de har et centralt register med oversigt over indberettede data. I Norge har de offentlige myndigheder pligt til kun at efterspørge data, hvis data ikke allerede findes i registeret.

Endelig bør spørgsmålet om Big Data adresseres. Der er utvivlsomt mange spændende perspektiver i brugen af Big Data, men der er også brug for en kvalificeret diskussion af, hvor og hvordan Big Data egentlig kan gøre (størst) nytte for både det offentlige, erhvervslivet og for borgerne. Fra erhvervslivets side deltager vi gerne i sådanne diskussioner.

Initiativforslag:

- *Adgang til data:* Der etableres en teknisk løsning, så en privat virksomhed – på ensartet og sikker vis - kan få adgang til borgerens egne (offentligt indsamlede) data. En forudsætning for adgangen skal være, at borgerne giver sit udtrykkelige og utvetydige samtykke til adgangen. Løsningen kan virkeliggøres gennem en videreudvikling af NemLog-in/Borger.dk/Virk.dk/Datafordeleren.
- *Flere offentlige data i spil:* Det analyseres, hvilke offentlige datasæt, der - hvis de blev stillet til rådighed sikkert og digitalt fra det offentlige - kunne effektivisere virksomhedernes processer mest muligt. Kandidater hertil er f.eks. muligheden for at kunne tilgå pas- og kørekortsoplysninger, ligesom adgang til "tegningsregler/register" også kunne bidrage til at effektivisere virksomhedernes processer.
- *Track & trace:* Roadmap for Track & trace af sagsbehandlinger. Virksomheder skal kunne følge egne sager med overblik over status for sagen (metadata) og evt. adgang til selve sagen. Der bør kontinuerligt tilføjes Track & trace for nye sagsområder.
- *Tilgængelighed til attester:* Offentlige myndigheder, som i dag udsteder papirbaserede attester såsom fx værgemålsattester, skifteretsattester, udpegning af kuratorer osv., skal

fremadrettet gøre attesterne tilgængelige i en sikker og ensartet digital form mhp. virksomhedsbehandling. Dette er en naturlig opfølgning på målet i den nuværende digitaliseringsstrategi om, at 80 % af kommunikationen mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt.

- *Mulighed for større dataudtræk af regnskabsdata:* Der etableres en løsning, så regnskabsdata kan downloades i større dataudtræk – i dag kan regnskaber kun hentes ét ad gangen. Løsningen vil gøre det muligt for virksomhederne at foretage analyser af konkurrenter og kunder, benytte data til at benchmarke sig selv og sætte spot på produktivitet og effektivitet i egen virksomhed.
- *Undgå dobbeltindberetninger:* Selskabernes selvangivelser skal automatisk genbruge oplysninger om regnskabstal og revisionsforhold fra årsregnskabet. Derved genbruges data fra regnskabet hos SKAT, og dobbeltindberetninger undgås. Selskaberne ville derved automatisk få udfyldt over en fjerdedel af selvangivelsen. Og på sigt kan informationer om ejerforhold hentes automatisk fra Det Offentlige Ejerregister. Selskaberne ville spare tid, og der ville være færre fejl.

4. Fælles løsninger

Det er i dag lykkedes at etablere løsninger, som er fælles for offentlig og privat digitalisering. Et godt eksempel er NemID, som både kan bruges til digital autentifikation på offentlige hjemmesider og hos private virksomheder, fx bankerne. Et andet eksempel er Digital Post, der er borgernes digitale postkasse – uanset om posten kommer fra en privat virksomhed eller fra det offentlige. Dette skaber genkendelighed og brugervenlighed og dermed større optag.

Derudover er det naturligvis centralt, at den helt grundlæggende forudsætning - at virksomheder og erhvervsdrivende i hele landet har adgang til et tilstrækkelig effektivt internet – til stadighed er opfyldt.

Men hvad vil fremtiden bringe? Hvordan sikrer vi os, at slutbrugeren ikke har oplevelsen af at have to postkasser? Én til offentlig og en til privat post. Og hvordan sikrer vi os, at vi på en både ensartet og fleksibel vis kan autentificere os digitalt ift. både den offentlige og den private sektor? Og hvorfor er der i dag en adskillelse ift. det privates og det offentliges digitale univers? Hvorfor kan kundernes private transaktioner kun foregå i privat regi og de offentlige transaktioner kun foregå på borger.dk?

Initiativforslag:

- *Etablering af et samarbejde* mellem den offentlige og den private sektor, om fremtidens løsninger til digital autentifikation, såsom NemID eller andre e-ID løsninger, så brugerne gennem ensartede og fleksible løsninger kan autentificere sig digitalt i både den offentlige og private sektor. Herunder bør det sikres, at løsningen har flere sikkerhedsniveauer tilknyttet.

- *Modernisering af Digital post*, så løsningen i højere grad opleves brugervenlig og som en fordel for virksomhederne. Fx at gøre det muligt for små virksomheder at bruge den private NemID man i forvejen har som borger. Og at virksomhederne får mulighed for at integrere post fra det offentlige med post fra det private i en og samme postkasse. Og at man altid kan besvare de henvendelser, man modtager i Digital post, via Digital post systemet. Og endelig skal myndighederne mere konsekvent implementere Digital post, så alle offentlige myndigheder får en frist til at omstille sig til udelukkende at bruge den digitale postkasse til kommunikation.
- *Analyse af muligheder for krydsservicering på tværs af offentlig og privat sektor*, hvor det giver værdi for brugerne. Krydsservicering skal gøre det muligt sømløst at krydse grænsen mellem offentlige og private selvbetjeningsløsninger, således at man som bruger eksempelvis ikke behøver at logge ind to gange for at gennemføre en given proces.

5. Digitaliseringsparat lovgivning

Den eksponentielle udvikling i digital teknologi udfordrer den nuværende regulering. Optimalt set skal lovgivningen med den ene hånd understøtte digitaliseringen og dens muligheder, men på den anden side også sørge for, at digitaliseringen ikke åbner op for fx uhensigtsmæssige forretningsmetoder eller løsninger, der kompromitterer it-sikkerheden.

Derfor foreslår vi, at nye lovforslag og eksisterende relevante love – fx i forbindelse med ændringsforslag - udsættes for et kritisk servicetjek ift. at vurdere, om de i tilstrækkeligt understøtter den digitaliserede verden, herunder ambitionerne om et mere integreret digitalt indre marked.

Arbejdet er dog ikke gjort med et servicetjek af den danske lovgivning. En meget stor del af den danske regulering udspringer af EU-regulering. Et særligt problem i forhold til EU reguleringen er uens implementering af EU-regler på tværs af medlemslandene. Uens implementering medfører konkurrenceforvriddning og handelshindringer, ligesom det forhindrer et "level playing field" for europæiske virksomheder. Level playing field er særlig vigtigt på digitaliseringsområdet, hvor integrationen mellem de digitale systemer er afgørende for at udnytte vækstpotentialet. Level playing field er også helt centralt i forhold til at sikre europæiske virksomheder samme muligheder som eksempelvis amerikanske virksomheder.

Initiativforslag:

- *Tjek af digitaliseringsparathed*: Ved udarbejdelse af lovforslag skal der indgå en obligatorisk vurdering af, om lovforslaget lever op til at være digitaliseringsparat. Nærmere definition af digitaliseringsparathed med målbare parametre/kriterier for parathed skal være en del af vurderingen. Et eksempel kan være, om loven indeholder skriftlighedskrav, der forhindrer digital signatur.
- *Level playing field*: Regeringen skal sikre, at EU's digitale regulering i størst muligt omfang giver et "level playing field" for europæiske og danske virksomheder, ligesom

implementering af både eksisterende og kommende EU-lovgivning skal implementeres ensartet.

Og en række love kunne med fordel få et digitalt servicetjek. Nedenfor følger en række oplagte kandidater:

- *Tinglysningsafgiftsloven*: Trænger til en digital justering efter indførslen af den digitale tinglysning. Processer kunne blive enklere og mere forståelige for både den enkelte boligejer og for de professionelle aktører.
- *Mulighed for kontantløse butikker*: Lov om betalingstjenester § 56 indeholder krav om, at virksomheder skal tage imod kontanter. Men hvorfor ikke gøre det valgfrit for virksomhederne? Teknologien er ved at være moden, og det ville skabe yderligere innovation. Første trin kunne være en tidsbegrænset forsøgsordning.
- *Behandling af betalingsdata*: Lov om betalingstjenester § 85 bør gennemtænkes, så den i højere grad lever op til de muligheder, som digitaliseringen giver i forhold til behandling af data. I overvejelserne vil det være naturligt at inddrage lov om behandling af personoplysninger. Analysen af bestemmelsen bør tage udgangspunkt i, at forbrugeren skal give udtrykkeligt samtykke til evt. bearbejdning af data.
- *Modernisering af værgemåls- og fuldmagtsregler*: Kombinationen af, at vi lever længere, at digitaliseringen griber om sig, og at vi kan komme i livssituationer, hvor vi må lægge beslutningskraften i andres hænder kræver en modernisering af værgemåls- og fuldmagtsreglerne, herunder især bedre muligheder for borgere, der ikke kan afgive fuldmagt og ikke er underlagt værgemål.

6. It-sikkerhed

Et stærkere offentligt/privat samarbejde om imødegåelse af cyber- og informationssikkerhedstrusler er en forudsætning for at fastholde Danmarks omstilling til digitalisering og dermed indfri det digitale vækstpotentiale.

Den digitale udvikling rummer værdifulde perspektiver, men med den stadig stigende afhængighed af digitale løsninger øges risikoen også for, at forretningskritiske data og systemer kompromitteres af it-kriminelle. Dette vil i værste fald kunne true virksomheders eksistens og udstille fortrolige oplysninger om borgere. Databeskyttelse m.v. er tæt knyttet til en af virksomhedernes vigtigste aktiver, nemlig tillid. Og brugernes tillid er helt afgørende for at fastholde omstillingen til digitaliseringen.

Kompleksiteten og hastigheden i de internationale såvel som i de nationale trusler er for massive og vedholdende til, at én part kan løfte udfordringerne alene. Det kræver en koordineret indsats, hvor det offentlige, politikerne og det øvrige erhvervsliv går sammen om at sikre reaktionsevnerne på de udefrakommende trusler.

Det offentlige har for nylig lanceret en strategi for cyber- og informationssikkerhed. Det er positivt, men fra erhvervslivets side ser vi dog gerne, at strategien også omfatter både regioner og kommuner, ligesom det private erhvervsliv bør tænkes ind.

Initiativforslag:

- *Etablering af Nationalt Sikkerhedsråd:* Højnelse af virksomhedernes cyber- og informationssikkerheds handlemuligheder, fx gennem oprettelse af et egentligt Nationalt Sikkerhedsråd og -beredskab. Heri vil der også skulle indgå overvejelser om beredskabsplan i tilfælde af nedbrud på central infrastruktur, og krav om assistance til borgere og virksomheder i tilfælde af nedbrud.
- *Fælles standarder for regioner og kommuners it-sikkerhed:* Det bør aftales, at kommuner og regioner, på linje med statslige myndigheder (som angivet i strategi for cyber- og informationssikkerhed), bør leve op til it-sikkerhedsstandard ISO 27001. Dette inkluderer bl.a. opstilling af sikkerhedsmæssige kontrolmål og kontroller ved udarbejdelse eller modernisering af offentlige it-systemer, og offentlig tilsyn ift. at sikre, at kontrollerne efterleves.
- *Øge awareness:* Fælles awareness-indsats ift. borgere/virksomheder. Vi har en fælles opgave med at øge brugernes opmærksomhed om konsekvenserne af deres it-adfærd.
- *Privatlivs-risikoanalyse af nye løsninger:* Ved udvikling af nye offentlige it-løsninger, bør der udarbejdes en privacy impact assessment for at analysere risikoen ved databehandlingen - set fra den registreredes synspunkt og sammenholdt med samfundsnyttens af behandlingen.